NADZWYCZAJNE WYDANIE.

Należytość pocztową uiszczono gotówką.

Cena numeru **20 groszy.**

Nr. 46. Kraków-Lwów, dnia 30 września 1934 r. Rok XXII.

Prenumerata wynosi	
w Polsce miesięcznie	1 zł.
„ kwartalnie	2.50 zł.
„ półrocznie	5 zł.
„ rocznie	10 zł.
za granicą rocznie	20 zł.
w Ameryce rocznie	20 zł.
Nr. pojedyńczy 8 cent.	

Wychodzi co niedzielę.

PIAST

Tygodnik polityczny, społeczny, oświatowy, poświęcony sprawom ludu polskiego.

Konto czekowe P. K. O. Kraków Nr. 401.065

—o—

Ceny ogłoszeń na stronie ostatniej.

—o—

Rękopisów nie zwraca się.

—o—

Nie podpisane do kosza.

Wychodzi co niedzielę.

Redakcja i Administracja: Kraków, Mały Rynek L. 4. — Telefon Nr. 112-86.

Stajemy do wyborów!

W dniu 25 września b. r. ukazał się regulamin wyborczy do Rad gromadzkich w Małopolsce, w Poznańskiem i na Pomorzu. Regulamin ten drukujemy w „Piaście".

Zarządy Kół Ludowych natychmiast po otrzymaniu regulaminu winny:

1) Zwołać walne zebrania członków Koła, na którem to zebraniu należy odczytać regulamin, zaznamiając obecnych dokładnie z jego treścią.

2) Należy przygotować listę kandydatów na radnych gromadzkich i na zastępców radnych gromadzkich.

3) W czasie wyborów należy wykonać bardzo ściśle wszystko to, co przewiduje regulamin.

4) Po wyłożeniu list wyborczych, trzeba stwierdzić, czy wszyscy wyborcy zostali na listach tych umieszczeni, a w razie braków należy wnieść reklamacje.

5) W dniu wyborów wszyscy do urny wyborczej, głosować solidarnie na listę ludową.

LUDOWCY! Dobre przygotowanie, świadoma akcja wyborcza do Rad gromadzkich — musi przynieść zwycięstwo.

Regulamin wyborczy do Rad gromadzkich.

760.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 18 września 1934 r.

w sprawie regulaminu wyborczego do rad gromadzkich na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, pomorskiego, poznańskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego.

Na podstawie art. 26 ust. (3) i 129 ustawy z dn. 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294) zarządzam co następuje:

Postanowienia ogólne.

§ 1. (1) Przez artykuły, powołane w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia, należy rozumieć artykuły ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294). Przez paragrafy, powołane bez bliższego określenia, należy rozumieć paragrafy rozporządzenia niniejszego.

(2) Przy obliczaniu terminów wyborczych należy wliczać do okresu zarówno dzień zarządzenia wyborów, jak i zależny od niego ostatni dzień danej czynności wyborczej, podany w rozporządzeniu niniejszem.

(3) Przez określenie: „gmina". użyte w rozporządzeniu niniejszem, należy rozumieć gminę, powstałą na podstawie art. 103 ustawy; przez określenie „wójt" rozumieć należy dotychczasowego wójta w województwach krakowskiem, lwowskiem, stanisławowskiem i tarnopolskiem, w województwie zaś pomorskiem w zakresie czynności, przewidzianych w §§ 5 ust. (1), 6 ust. (3) i 8 ust. (1), — dotychczasowego sołtysa, w zakresie zaś czynności, przewidzianych w §§ 8 ust. (2), 9 ust. (1) i 30 ust. (3), — dotychczasowego sołtysa, a w tych gromadach, które powstały jedynie z obszaru dworskiego, — dotychczasowego przełożonego tego obszaru. W województwie poznańskiem przez określenie „wójt" rozumieć należy dotychczasowego wójta w zakresie czynności, przewidzianych w §§ 5 ust. (1), 6 ust. (3) i 8 ust. (1), w zakresie zaś czynności, przewidzianych w §§ 8 ust. (2), 9 ust. (1) i 30 ust. (3), — dotychczasowego sołtysa, a w tych gromadach, które powstały jedynie z obszaru dworskiego, — dotychczasowego przełożonego tego obszaru. W braku tych organów — organa tymczasowe, powołane w myśl przepisów art. 20 ust. (5), art. 50, art. 55 ust. (2), art. 72 i art. 73 ustawy oraz przepisów dotychczasowych.

§ 2. Radnych gromadzkich i ich zastępców wybiera zebranie wyborców, posiadających w myśl art. 3 ustawy prawo bezpośredniego wybierania na terenie danej gromady. W razie podziału gromady na okręgi wyborcze wyborca może głosować tylko w jednym okręgu.

§ 3. (1) Wybrany na radnego gromadzkiego i zastępcę radnego gromadzkiego może być każdy obywatel polski bez różnicy płci, który ukończył do dnia zarządzenia wyborów 30 lat i posiada w myśl art. 3 ustawy prawo bezpośredniego wybierania na terenie danej gromady.

Art. 3. (1) Prawo wybierania do organów ustrojowych związków samorządowych, jeżeli wybory do tych organów są bezpośrednie, przysługuje każdemu obywatelowi polskiemu bez różnicy płci, który:

a) ukończył do dnia zarządzenia wyborów 24 lata;
b) przynajmniej od roku, licząc wstecz od dnia rządzenia wyhorów, mieszka na obszarze tego związku samorządowego, którego organ jest wybierany;
c) nie utracił prawa wybierania do Sejmu w myśl obowiązujących przepisów.

(2) Liczbę radnych gromadzkich i ich zastępców określa starosta powiatowy w zależności od liczby mieszkańców w gromadzie, stosownie do art. 19 ustawy.

Art. 19. (1) Prawo uczestnictwa w zebraniu gromadzkiem mają wszyscy mieszkańcy gromady, którym w myśl art. 3 przysługuje prawo bezpośredniego wybierania do organów ustrojowych związków samorządowych.

(2) Radę gromadzką wybiera się na pięć lat.

(3) Członkami rady gromadzkiej są: sołtys, jako przewodniczący, podsołtys oraz radni gromadzcy, których liczba wynosi w gromadach, liczących:

a) do 500 mieszkańców — dwunastu,
b) ponad 500 do 1.000 mieszkańców — szesnastu,
c) ponad 1.000 do 1.500 mieszkańców — dwudziestu,
d) ponad 1.500 do 2.000 mieszkańców — dwudziestu czterech,
e) ponad 2.000 mieszkańców — trzydziestu.

W takiej samej liczbie wybiera się zastępców radnych, a to w celu uzupełnienia liczby radnych w razie złożenia, wygaśnięcia lub utraty mandatu radnego.

§ 4. (1) Wybory radnych gromadzkich i ich zastępców zarządza starosta powiatowy, które-

mu przysługuje ogólny nadzór nad przeprowadzeniem wyborów. Z tego tytułu starosta powiatowy korzysta analogicznie z uprawnień, określonych w art. 67 ustawy. Starosta powiatowy może poruczać wykonywanie nadzoru nad przeprowadzeniem wyborów na terenie gminy przewodniczącemu (zastępcy) oraz członkom (zastępcom) gminnej komisji wyborczej. W zarządzeniu wyborów starosta powiatowy podaje dzień zarządzenia wyborów, nazwisko przewodniczącego gminnej komisji wyborczej oraz lokal tej komisji wyborczej.

(2) Wybory nie mogą się odbywać w okresie pilnych robót polnych oraz w czasie uroczystych świąt.

§ 5. (1) Na polecenie starosty powiatowego, w terminie przez niego wyznaczonym, nie później jednak aniżeli 15-go dnia od dnia zarządzenia wyborów, wójt przesyła jeden egzemplarz spisu wyborców gromady staroście powiatowemu. Spis wyborców sporządza wójt w dwóch egzemplarzach dla każdej gromady oddzielnie, wpisując do niego wszystkich posiadających prawo wybierania do rady gromadzkiej (§ 2).

(2) Spisy wyborców sporządzane są na podstawie rejestru mieszkańców oraz na podstawie danych i materjałów, posiadanych przez gminę w związku z prowadzeniem rejestru mieszkańców. Spisy sporządzane są w układzie według miejscowości (osiedli i numerów domów).

(3) Starosta powiatowy wykorzystuje spis wyborców przy ewentualnym podziale gromady na okręgi wyborcze.

§ 6. (1) Decyzja co do ewentualnego podziału obszaru gromady na okręgi wyborcze i podziału mandatów pomiędzy okręgi należy do starosty powiatowego. Podział mandatów pomiędzy poszczególne okręgi wyborcze uskutecznia się w zależności od liczby mieszkańców. Liczbę mieszkańców w każdym okręgu wyborczym ustala się na podstawie prowadzonej przez gminę ewidencji ludności.

(2) Każdy okrąg wyborczy powinien stanowić jedną ciągłą całość terytorjalną.

(3) Starosta powiatowy zawiadamia wójta o podziale gromady na okręgi wyborcze oraz o podziale mandatów pomiędzy okręgi lub o tem, iż dana gromada będzie stanowiła jeden okrąg wyborczy, podając miejsce, dzień i godzinę zebrania wyborczego oraz nazwiska przewodniczących gromadzkich komisyj wyborczych. W razie podziału obszaru gromady na okręgi wyborcze wójt sporządza spisy wyborców dla każdego okręgu oddzielnie na podstawie spisu wyborców danej gromady.

§ 7. (1) Dla każdej gminy i gromady oraz dla każdego okręgu wyborczego tworzy się oddzielną komisję wyborczą.

(2) Komisję wyborczą tworzą: przewodniczący i dwóch członków.

(3) Przewodniczącego mianuje starosta powiatowy. Przewodniczącego gromadzkiej komisji wyborczej starosta powiatowy mianuje na wniosek gminnej komisji wyborczej, członków zaś powołuje przewodniczący. Członkami komisyj wyborczych mogą być jedynie osoby, posiadające prawo wybierania (§ 2) na obszarze gminy. Przewodniczący każdej komisji wyznacza jednego z członków komisji jako swego zastępcę. W braku któregokolwiek z członków komisji przewodniczący (zastępca) może powołać na jego miejsce zastępcę z pośród osób, posiadających prawo wybierania na obszarze gminy lub gromady. Od przyjęcia mandatu członka komisji nikt nie może się uchylić bez usprawiedliwionych przyczyn. Godność przewodniczącego (zastępcy) i członków (zastępców) komisyj wyborczych jest honorowa. Mogą oni jedynie otrzymać zwrot kosztów przejazdu, o ile nie posiadają własnych środków lokomocji, przyczem wysokość kosztów przejazdu nie może przekraczać norm, ustalonych w danej miejscowości dla podwód. Łączenie kandydatury na radnego z godnością przewodniczącego lub członka komisji wyborczej oraz ich zastępców jest niedopuszczalne w tej samej gromadzie.

(4) Do powzięcia uchwał komisji wyborczej potrzebna jest obecność przewodniczącego (zastępcy) i 2-ch członków (zastępców). Uchwały zapadają zwykłą większością głosów.

§ 8. (1) W terminie, wyznaczonym przez starostę powiatowego, nie później jednak aniżeli 30 dnia od dnia zarządzenia wyborów, wójt doręcza podpisane przez siebie spisy wyborców całej gromady lub, w razie podziału gromady na okręgi wyborcze, okręgowe spisy wyborców — przewodniczącemu gromadzkiej komisji wyborczej. Jednocześnie przewodniczący każdej komisji wyborczej powołuje członków komisyj wyborczych, wójt zaś wyznacza dla gromadzkiej komisji lokal wyborczy.

(2) Wójt w ciągu następnych 3-ch dni, licząc od terminu, określonego w ust. (1), ogłasza na terenie gromady w sposób, na miejscu praktykowany, oraz przez wywieszenie obwieszczenia na przeciąg 3 dni przed lokalem urzędowym dotychczasowej gminy, a w braku takiego lokalu — przed mieszkaniem wójta o zarządzeniu wyborów, podając dzień zarządzenia wyborów, liczbę mandatów, przypadającą na daną gromadę, ewentualnie podział na okręgi wyborcze, liczbę mandatów w każdym okręgu, wyznaczone lokale wyborcze, pełny skład gminnej komisji wyborczej, miejsce, dni i godziny wyłożenia spisów wyborców i termin składania reklamacyj, treść § 9 ust. (2) i (3) rozporządzenia niniejszego, nazwiska przewodniczących gromadzkich komisyj wyborczych i lokale tych komisyj, liczby wyborców, uprawnionych do podpisania zgłoszenia dla każdej gromady lub okręgu oddzielnie (§ 12), oraz miejsce, dzień i godzinę zebrania wyborczego.

(3) **Okres czasu pomiędzy pierwszym dniem ogłoszenia ust. (2) a dniem zebrania wyborczego nie może być krótszy aniżeli 11 dni.**

§ 9. (1) Spisy wyborców powinny być wyłożone w lokalu gromadzkiej komisji wyborczej nazajutrz po dniu ogłoszenia przez wójta wyborów (§ 8 ust. 2) na przeciąg 3 dni, najmniej przez 5 godzin dziennie. Trzydniowy okres czasu wyłożenia spisu nie może mieć przerw.

(2) W czasie wyłożenia spisów każdy mieszkaniec gromady, a w razie podziału na okręgi — mieszkaniec okręgu ma prawo przeglądać spisy wyborców swej gromady lub swego okręgu i wnosić do gromadzkiej komisji wyborczej udokumentowane reklamacje z żądaniem dodatkowego wpisania lub skreślenia ze spisów. Reklamacje z powodu pominięcia gromadzka komisja wyborcza załatwia możliwie bezzwłocznie, najpóźniej jednak w ciągu 2-ch dni po dniu wniesienia reklamacji i o decyzji zawiadamia reklamującego. W razie wniesienia reklamacji o skreślenie komisja wyborcza najpóźniej następnego dnia po wniesieniu reklamacji powinna zawiadomić o tem osobę, której umieszczenie w spisie wyborców zakwestjonowano, z pouczeniem, iż przysługuje jej prawo wniesienia swej obrony do komisji wyborczej na piśmie lub ustnie w ciągu następnego dnia po dniu ustnego lub pisemnego zawiadomienia.

(3) Reklamacje rozstrzyga dla całej gromady gromadzka komisja wyborcza i ustala ostatecznie spisy wyborców. Od tych decyzyj niema odwołania. W razie podziału gromady na okręgi wyborcze przewodniczący gromadzkiej komisji wyborczej przesyła przewodniczącym okręgowych komisyj wyborczych ustalone spisy wyborców właściwych okręgów wraz z wykazem ważnie zgłoszonych kandydatów dla danego okręgu.

§ 10. (1) Przewodniczący komisji wyborczej czuwa nad zapewnieniem porządku w czasie wyborów zarówno w lokalu wyborczym, jak i przed tym lokalem. Przewodniczący może zarządzić usunięcie z lokalu wyborczego osób, które zakłócają spokój lub naruszają przepisy, zawarte w ust. 2, oraz może wydać zarządzenie, zdążające do zapewnienia wyborcom dostępu do lokalu wyborczego i do urny wyborczej.

(2) W dniu głosowania nie wolno w lokalu wyborczym, w budynku, w którym się ten lokal znajduje, na ulicy i na placu przed wejściem do budynku w promieniu 100 metrów wygłaszać przemówień do wyborców i w jakikolwiek inny sposób agitować.

(3) Starosta powiatowy celem zapewniania bezpieczeństwa i porządku w czasie wyborów może zarządzić wyznaczenie przy poszczególnych komisjach wyborczych posterunków policyjnych.

§ 11. (1) W ciągu następnego dnia po dniu ogłoszenia przez wójta wyborów (§ 8 ust. 2) wyborcy gromady, a w razie podziału na okręgi wyborcze wyborcy okręgu wyborczego mają prawo zgłaszania do przewodniczącego gromadzkiej komisji wyborczej kandydatów na radnych gromadzkich oraz kandydatów na zastępców radnych gromadzkich dla swej gromady lub dla swego okręgu wyborczego.

(2) Jedna i ta sama osoba nie może być kandydatem na radnego i na zastępcę radnego. W przypadku takiego zgłoszenia osobę tę przewodniczący komisji wyborczej skreśla z pośród kandydatów na zastępców radnych i uznaje ją jedynie jako kandydata na radnego.

§ 12. (1) Zgłoszenie uskutecznia się na piśmie lub ustnie do protokółu i może zawierać nazwiska najwyżej tylu kandydatów, ilu radnych lub ich zastępców ma być wybranych w danej gromadzie lub okręgu wyborczym. Zgłoszenie powinno być podpisane lub zgłoszone:

a) w gromadach, nie podzielonych na okręgi wyborcze, — przez co najmniej 1/20 część liczby uprawnionych do głosowania wyborców gromady; ułamki zaokrągla się w górę do pełnej jedynki;

b) w gromadach zaś. podzielonych na okręgi wyborcze, — przez co najmniej 1/10 część liczby uprawnionych do głosowania wyborców danego okręgu wyborczego; ułamki zaokrągla się w górę do pełnej jedynki.

W każdym przypadku liczbę 15-tu wyborców należy uznać za wystarczającą do zgłoszenia kandydatów na radnych gromadzkich i ich zastępców. Za podstawę obliczenia 1/20 i 1/10 przyjmuje się spis wyborców bez uwzględnienia zmian, wprowadzonych w drodze reklamacyj.

(2) W zgłoszeniu należy wymienić imię, nazwisko, imiona rodziców, wiek i miejsce zamieszkania każdego kandydata.

(3) Każdy kandydat powinien oświadczyć, iż zgadza się na wystawienie jego kandydatury oraz że posiada prawo wybieralności. Uczynić to może bądź przez podpisanie deklaracji na piśmie, którą dołącza się do zgłoszenia, bądź przez oświadczenie ustne do protokółu przewodniczącego komisji wyborczej.

(4) Każdy wyborca może podpisać lub zgłosić tylko jedno zgłoszenie. Zgłoszenie może podpisać lub zgłosić również i kandydat. W razie podpisania dwu lub więcej zgłoszeń przez jednego wyborcę podpisy, umieszczone na zgłoszeniach wcześniej zgłoszonych, są nieważne.

(5) Przewodniczący komisji wyborczej ma prawo wzywać wyborców, którzy podpisali zgłoszenie, i badać własnoręczność ich podpisów, oraz uznać za nieważne podpisy tych, którzy nie stawili się na wezwanie w odpowiednio wyznaczonym terminie.

(6) Wyborca ma prawo cofnąć swój udział w zgłoszeniu, złożonem zarówno na piśmie jak i ustnie do protokółu, najpóźniej tego dnia, w którym mogą być zgłaszane kandydatury (§ 11 ust. 1).

(7) Za pełnomocnika grupy wyborców, upoważnionego do porozumiewania się z komisją wyborczą w sprawie zgłoszenia kandydatur, uważa się osobę, podpisaną na pierwszem miejscu zgłoszenia lub wymienioną na pierwszem miejscu w protokóle zgłoszenia, o ile przy zgłoszeniu nie wskazano wyraźnie innej osoby.

§ 13. (1) Przewodniczący komisji wyborczej bada, czy zgłoszenia odpowiadają przepisom obowiązującym. W tym celu może zwracać się o pomoc do organów gminny lub policji. W przypadku stwierdzenia braków lub wad mogących spowodować nieważność całego zgłoszenia lub nieważność poszczególnych kandydatur, przewodniczący wzywa pełnomocnika (§12 ust.7) najpóźniej 3 dnia po dniu, przeznaczonym do zgłaszania kandydatur (§11 ust.1), do usunięcia tych braków lub wad, wymieniając, jakie braki lub wady zawiera zgłoszenie. W przypadkach nieusunięcia przez pełnomocnika braków lub wad najpóźniej następnego dnia po wezwaniu, komisja wyborcza stwierdza nieważność zgłoszenia w całości, albo nieważność kandydatur, co do których przewodniczący stwierdził braki lub wady. Powyższe decyzje komisji wyborczej powinny być ujęte w formie protokółu. Od tych decyzyj niema odwołania.

(2) Zmiana kandydatury lub dopisanie nowej już po podpisaniu zgłoszenia są niedopuszczalne i powodują nieważność zmienionej lub dopisanej kandydatury. O nieważności decyduje komisja wyborcza. Od tej decyzji niema odwołania.

(3) Po zbadaniu zgłoszeń komisja wyborcza ustala listy ważnie zgłoszonych kandydatów na radnych i kandydatów na zastępców radnych dla gromady albo dla każdego okręgu wyborczego oddzielnie i podaje do powszechnej wiadomości przez wywieszenie w lokalu gromadzkiej komisji wyborczej najpóźniej na 3 dni przed dniem zebrania wyborczego.

(4) W przypadku, gdy ogólne liczby ważnie zgłoszonych kandydatów na radnych lub na zastępców radnych równają się liczbie mandatów, — głosowanie na radnych lub na zastępców radnych nie odbywa się, a za wybranych na radnych lub na zastępców radnych, uznaje się zgłoszonych kandydatów, o czem przewodniczący ogłasza w sposób na miejscu praktykowany.

§ 14. (1) Głosowanie odbywa się na zebraniu wyborczem. Przed przystąpieniem do głosowania przewodniczący komisji wyborczej, po odczytaniu wyborcom §§ 2, 3, 4, 10, 11, 14, 25, 28, 29, 30, oraz w gromadach nie podzielonych na okręgi wyborcze — §§ 15, 16, 17, 18, 20, 21 i 22, a w gromadach, podzielonych na okręgi wyborcze — ponadto §§ 23 i 24 rozporządzenia niniejszego, ogłasza zebranym ważnie zgłoszone kandydatury na radnych oraz na zastępców radnych.

(2) Wybór radnych gromadzkich i ich zastępców przeprowadza się jednocześnie w jednem głosowaniu.

(3) Głosowanie na radnych gromadzkich i ich zastępców odbywa się jawnie, na żądanie zaś 1/5 liczby obecnych na zebraniu wyborców — tajnie.

(4) Żądanie przeprowadzenia tajnego głosowania powinno być złożone na piśmie lub ustnie do protokółu komisji wyborczej i podpisane lub zgłoszone przez co najmniej 1/5 część obecnych na zebraniu wyborców. W przypadku zgłoszenia takiego żądania przewodniczący ogłasza zebranym, że głosowanie odbędzie się tajnie, t. j. za pomocą kart do głosowania i kopert.

(5) Przed przystąpieniem do głosowania tajnego komisja wyborcza sprawdza, czy urna wyborcza jest próżna, poczem urnę zamyka.

Wybór radnych i ich zastępców w gromadach, nie podzielonych na okręgi wyborcze.

§ 15. (1) Głosowanie odbywa się w sposób następujący: wyborcy podchodzą kolejno do stołu, przy którym urzęduje komisja wyborcza, i wymieniają swoje miejsce zamieszkania, numer domu, imię i nazwisko, przewodniczący zaś komisji sprawdza, czy w spisie wyborców figuruje dany wyborca.

(2) Wyborca, nie umieszczony w spisie wyborców, nie ma prawa głosu.

(3) Przewodniczący (zastępca) oraz każdy członek komisji wyborczej (zastępca) ma prawo zakwestjonować tożsamość osoby wyborcy. Uczynić to jednak mogą, dopóki wyborca nie oddał głosu. Wyborca, nie posiadający dokumentów, uznanych przez komisję za wystarczające, może powołać się na świadectwo 2-ch wiarogodnych świadków, znanych komisji. Decyzja w sprawie tożsamości osoby wyborcy należy do komisji wyborczej. Od tej decyzji niema odwołania.

(4) Po odszukaniu wyborcy w spisie wyborców przewodniczący lub wyznaczony przez niego członek komisji wyborczej odnotowuje w spisie oddanie głosu, a wyborca:

a) w przypadku głosowania jawnego — wymienia imiona i nazwiska ewentualnie imiona rodziców tych z pośród ważnie zgłoszonych kandydatów na radnych, a następnie na zastępców radnych, na których oddaje głos, przyczem może wymienić kandydatów zarówno na radnych, jak i na zastępców radnych, każdych w ilości, nie przekraczających 1/4 liczby mandatów, jaka przypada na daną gromadę. Przy ustalaniu 1/4 ułamki odrzuca się. W miarę oddawania głosów jeden z członków komisji wyborczej notuje na karcie obliczenia głosy, ważnie oddane na poszczególnych kandydatów na radnych, drugi zaś członek komisji wyborczej na drugiej karcie obliczenia notuje głosy, ważnie oddane na poszczególnych kandydatów na zastępców radnych.

b) w przypadku głosowania tajnego — wyborca otrzymuje od przewodniczącego komisji wyborczej kopertę, wkłada do niej kartkę do głosowania i oddaje przewodniczącemu, który wrzuca ją do urny wyborczej w obecności wyborcy.

§ 16. (1) W czasie głosowania jawnego komisja wyborcza nie uwzględnia następujących osób, wymienionych przez wyborcę:

a) nie figurujących wśród ważnie zgłoszonych kandydatów,

b) wymienionych w ilości ponad 1/4 liczby mandatów,

c) bez ustalenia niewątpliwie jednego z ważnie zgłoszonych kandydatów. Wymienienie imienia jest niezbędne tylko wówczas, gdy zgłoszono dwu lub więcej kandydatów tego samego nazwiska. W przypadku zgłoszenia dwu lub więcej kandydatów tego samego nazwiska i imienia należy wymienić imiona rodziców.

(2) Jeżeli wyborca wymieni dwa lub więcej razy nazwisko tego samego kandydata, komisja uwzględni to nazwisko tylko raz jeden.

§ 17. (1) Koperty do głosowania powinny być ostemplowane pieczęcią gminy, w braku zaś takiej pieczęci — pieczęcią starosty powiatowego i posiadać w danej gromadzie jeden kształt, kolor i gatunek papieru. Kopert dostarcza starosta powiatowy.

(2) Karta do głosowania nie może być koloru oczywiście innego niż biały.

(3) Wyborca na jednej karcie do głosowania wpisuje imiona, nazwiska, ewentualnie imiona rodziców kandydatów na radnych i kandydatów na zastępców radnych. W tym celu karta do głosowania składa się z dwóch części: u góry pod tytułem „na radnych" wyborca wpisuje tych kandydatów, na których głosuje jako na radnych, u dołu pod tytułem „na zastępców radnych" wpisuje tych kandydatów, na których głosuje jako na zastępców radnych. Głos, oddany na kandydata, zgłoszonego ważnie na zastępcę radnego a wpisanego na karcie do głosowania w części, zatytułowanej „na radnych", komisja zalicza jako oddany na „zastępcę radnego"; tak samo postępuje komisja z głosem, oddanym na kandydata, zgłoszonego ważnie na radnego, a wpisanego na karcie do głosowania w części, zatytułowanej „na zastępców radnych", zaliczając go jako oddanego na radnego.

(4) Karta do głosowania może zawierać zarówno kandydatów na radnych, jak i kandydatów na zastępców radnych, każdych w ilości, nie przekraczającej 1/4 liczby mandatów, jaka przypada na daną gromadę. Przy ustalaniu 1/4 liczby mandatów ułamki odrzuca się. Karta może być pisana lub odbita mechanicznie. Karta do głosowania, zawierająca mniejszą ilość nazwisk kandydatów na radnych lub na zastępców radnych, aniżeli 1/4 liczby mandatów, jest ważna. Ważna jest również karta, zawierająca tylko kandydatów na radnych lub tylko kandydatów na zastępców radnych.

§ 18. (1) Głosowania nie wolno zamykać przed upływem co najmniej 5-ciu godzin. Po upływie tego czasu zarówno w przypadku głosowania jawnego, jak i tajnego, gdy już nikt z obecnych nie zgłasza się z oddaniem głosu, przewodniczący komisji wyborczej zapytuje zebranych, czy wszyscy już głosowali i uprzedza, iż głosowanie zostanie zamknięte, poczem w braku zgłaszających się zamyka głosowanie.

(2) Głosowania przerywać nie wolno. Jeżeli wskutek nieprzewidzianego wypadku czynności wyborcze były uniemożliwione, komisja wyborcza może odroczyć głosowanie do dnia następnego. Zarządzenie takie powinno być natychmiast ogłoszone publicznie w sposób, w danej miejscowości przyjęty.

(3) W razie przerwania głosowania komisja wyborcza opieczętuje akta i urnę wyborczą i odda je na przechowanie przewodniczącemu pod jego osobistą odpowiedzialnością. Po ponownem podjęciu głosowania należy protokólarnie stwierdzić, czy pieczęcie były nienaruszone.

§ 19. Zaraz po zamknięciu głosowania komisja wyborcza ustala liczbę oddanych głosów. W tym celu:

a) w przypadku głosowania jawnego — przewodniczący komisji wyborczej na podstawie notatek w spisie wyborców ustala, ile głosów wogóle zostało oddanych, jeden zaś z członków komisji wyborczej na podstawie prowadzonej przez siebie karty obliczenia ustala, ile głosów padło na poszczególnych kandydatów na radnych, drugi członek komisji wyborczej na podstawie drugiej karty obliczenia ustala, ile głosów padło na poszczególnych kandydatów na zastępców radnych.

b) w przypadku głosowania tajnego — przewodniczący komisji wyborczej wyjmuje z urny wyborczej koperty, liczy je i porównywa liczbę ich z liczbą wyborców, którzy oddali głos według spisu wyborców. Jeżeli powyższe liczby nie są jednakowe, należy to zaznaczyć w protokóle wyborczym, podając przyczyny, mogące ewentualnie wyjaśnić powyższą niezgodność. Następnie przewodniczący wyjmuje z kopert karty do głosowania i odczytuje ich treść, dwaj zaś członkowie komisji wyborczej wpisują do dwóch kart obliczenia głosy, oddane ważnie na poszczególnych kandydatów na radnych i na zastępców radnych. W toku odczytywania karty do głosowania przewodniczący komisji wyborczej bada ich ważność oraz ważność głosów na poszczególnych kandydatów. O nieważności karty do głosowania oraz głosów, oddanych na poszczególnych kandydatów decyduje komisja wyborcza. Od tych decyzyj niema odwołania.

§ 20. (1) Nieważne są:

a) karty do głosowania, włożone do kopert urzędownie nieostemplowanych,

b) karty koloru oczywiście innego niż biały,

c) karty niewypełnione,

d) karty wyraźnie nieczytelne.

(2) Kandydatów, wymienionych na karcie do głosowania, bez ustalenia niewątpliwie osoby jednego z ważnie zgłoszonych kandydatów, komisja wyborcza uznaje za nieważnych. Wymienienie imienia jest niezbędne tylko wówczas, gdy zgłoszono dwóch lub więcej kandydatów tego samego nazwiska. W przypadku zgłoszenia dwu lub więcej kandydatów tego samego nazwiska i imienia należy wymienić imiona rodziców. Błędy i niedokładności pisowni nie powoduje nieważności kandydata, o ile tylko nie zachodzi wątpliwość co do jego tożsamości.

(3) Skreślenie nazwiska i dopisanie innego nie powoduje nieważności karty do głosowania. Jeżeli karta do głosowania zawiera część kandydatów nieważnych, część zaś ważnych, karta do głosowania jest ważna, komisja wyborcza uwzględnia jednak tylko kandydatów ważnych. Jeżeli karta zawiera dwa lub więcej razy nazwisko tego samego kandydata, komisja uwzględnia to nazwisko tylko raz jeden.

(4) Z kilku znalezionych w kopercie, prawidłowo wypełnionych i o jednakowej treści kart do głosowania, komisja wyborcza uznaje za ważną tylko jedną kartę. Jeżeli zaś w kopercie znaleziono dwie lub więcej kart do głosowania o różnej treści, łączna zaś suma nazwisk kandydatów przekracza 1/4 liczby mandatów, komisja wyborcza wszystkie znajdujące się w kopercie karty uznaje za nieważne.

(5) Nazwiska kandydatów na radnych lub na zastępców radnych, umieszczone na karcie w ilości ponad 1/4 mandatów, licząc w kolejności ich umieszczenia na karcie do głosowania są nieważne.

§ 21. Za wybranych na radnych lub zastępców radnych gromadzkich uznaje się tych z pośród ważnie zgłoszonych kandydatów, którzy uzyskali kolejno największą ilość ważnych głosów, nie mniejszą jednak od 1/10 liczby wszystkich osób ważnie głosujących. W razie równości głosów rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego komisji wyborczej.

§ 22. (1) Jeżeli żaden z kandydatów na radnych lub zastępców radnych lub nie wszyscy kandydaci uzyskali co najmniej 1/10 liczby wszystkich osób ważnie głosujących, następuje niezwłocznie na tem samem zebraniu wyborczem głosowanie ściślejsze, przyczem komisja wyborcza skreśla z listy ważnie zgłoszonych kandydatów osoby, które w pierwszem głosowaniu uzyskały najmniejszą ilości głosów, w ten sposób, ażeby liczba pozostałych kandydatów niebyła większa od podwójnej liczby mandatów, pozostałych do obsadzenia. Przy tem głosowaniu wyborca wymienia kandydatów w ilości najwyżej 1/4 liczby mandatów, jaka przypada jeszcze do obsadzenia. Ułamki, powstałe przy ustaleniu 1/4, zaokrągla się w górę do jedności.

(2) Przepisy w sprawie trybu głosowania, ustalania liczby głosujących i liczby ważnie oddanych głosów na poszczególnych kandydatów, stosowane przy pierwszem głosowaniu, stosuje się analogicznie. Warunek uzyskania co najmniej 1/10 liczby wszystkich osób ważnie głosujących w tym przypadku nie obowiązuje. Za wybranych na radnych lub zastępców radnych w głosowaniu ściślejszem uznaje się tych kandydatów, którzy uzyskali kolejno największą ilość głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego komisji wyborczej.

(3) Głosowanie ściślejsze jest ostateczne

Wybór radnych w gromadach, podzielonych na okręgi wyborcze.

§ 23. (1) Obszar gromady może być podzielony na jednomandatowe, dwumandatowe lub trzymandatowe okręgi wyborcze.

(2) Kandydować można tylko w jednym okręgu wyborczym tej gromady, w której posiada się prawo wybierania do rady.

§ 24. Przepisy rozporządzenia niniejszego, dotyczące sposobu oddawania głosów, ustalania wyniku wyborów, głosowania ściślejszego oraz wyborów uzupełniających, obowiązujące w gromadach, nie podzielonych na okręgi wyborcze, obowiązują analogicznie w gromadach, podzielonych na okręgi wyborcze, z tą różnicą, że wszystkie te czynności wykonywane są dla poszczególnych okręgów wyborczych oddzielnie i że wyborca ma prawo głosować tylko na jednego z ważnie zgłoszonych kandydatów na radnych oraz na jednego z ważnie zgłoszonych kandydatów na zastępców radnych.

Wybory uzupełniające.

§ 25. (1) Jeżeli w wyniku wyborów, o których mowa w paragrafach poprzedzających, nie wszystkie mandaty radnych lub zastępców rad-

nych zostaną obsadzone, komisja wyborcza zarządza wybory uzupełniające, ogłaszając termin zebrania wyborczego bezpośrednio po ogłoszeniu wyniku wyborów. Termin ten nie może być późniejszy aniżeli 14-go dnia po dniu ogłoszenia wyniku wyborów. Nowe wybory odbywają się na podstawie tych samych spisów wyborców i przez te same komisje wyborcze. Spisy wyborców mogą być przez komisję wyborczą zmienione na skutek uzasadnionych reklamacyj, wniesionych w myśl przepisów rozporządzenia niniejszego.

(2) Przy wyborach uzupełniających stosuje się analogicznie postanowienia rozporządzenia niniejszego, które były stosowane przy wyborach głównych (głosowanie pierwsze, ewentualnie ściślejsze) z tem zastrzeżeniem, że, o ile do obsadzenia pozostaje liczba mandatów ponad 4, — w głosowaniu ograniczonem na 1/4 ułamek odrzuca się, o ile zaś liczba mandatów wynosi mniej niż 4 — ułamek zaokrągla się do jedności.

(3) W przypadku, gdy pierwsze wybory uzupełniające nie dadzą rezultatu, komisja wyborcza zarządza powtórne wybory uzupełniające. Jeżeli w wyniku powtórnych wyborów uzupełniających nie wszystkie mandaty radnych bądź zastępców radnych zostały obsadzone, komisja wyborcza uznaje wybory za zakończone.

Protokół wyborczy i ogłoszenie wyniku wyborów.

§ 26. (1) Po ustaleniu wyniku wyborów komisja wyborcza gromadzka, bądź każdego okręgu sporządza protokół, który powinien zawierać: datę, czas trwania (początek i koniec) oraz miejsce wyborów, ewentualnie okręg wyborczy, skład komisji wyborczej, czy głosowanie było jawne czy tajne, liczbę uprawnionych i liczbę głosujących wyborców, ważnie zgłoszonych kandydatów na radnych i na zastępców radnych, liczby ważnie oddanych głosów na poszczególnych kandydatów na radnych i na zastępców radnych, liczbę głosów unieważnionych, imię, nazwisko, wiek i miejsce zamieszkania wybranych radnych i zastępców radnych.

(2) Protokół podpisuje przewodniczący i wszyscy obecni członkowie komisji wyborczej.

(3) Do protokółu dołącza się wykaz ważnie zgłoszonych kandydatów, spisy wyborców, karty do głosowania (ważne i unieważnione) oraz karty obliczenia.

(4) Niezwłocznie po sporządzeniu protokółu komisja wyborcza ogłasza zebranym wynik wyborów w sposób na miejscu praktykowany.

§ 27. Po zakończeniu wyborów przewodniczący gromadzkiej bądź okręgowych komisyj wyborczych dostarczają przewodniczącemu gminnej komisji wyborczej protokóły wyborcze wraz z aktami. Na podstawie protokółów komisyj wyborczych gminna komisja wyborcza sporządza ogólne zestawienie wyników wyborów dla każdej gromady. Odpis ogólnego zestawienia wyników wyborów przewodniczący gminnej komisji wyborczej przesyła bezzwłocznie staroście powiatowemu.

Protesty wyborcze i unieważnienie wyboru z urzędu.

§ 28. Wybory są nieważne:

a) jeżeli zostanie stwierdzone, że przy wyborach dopuszczono się przekupstw, fałszu lub jakiegokolwiek podstępu, a popełnione przestępstwa mogły wpłynąć na wynik wyborów;

b) jeżeli wybory przeprowadzone zostały niezgodnie z przepisami rozporządzenia niniejszego, a popełnione uchybienia mogły wpłynąć na wynik wyborów.

§ 29. (1) W ciągu 3-ch dni po dniu ogłoszenia wyniku wyborów ta sama liczba wyborców, jaka jest uprawniona do zgłoszenia kandydatów (§ 12), ma prawo wnieść na piśmie uzasadniony protest przeciwko wyborom z żądaniem unieważnienia wyborów w całości w danej gromadzie lub w danym okręgu wyborczym, albo też wyboru poszczególnych osób.

(2) Protesty wnosi się na ręce przewodniczącego gminnej komisji wyborczej, który w terminie 3-dniowym powinien je wraz z aktami przesłać z odpowiedniemi wyjaśnieniami do starosty powiatowego. Wniesienie protestu przeciwko wyborom wstrzymuje ukonstytuowanie się nowowybranej rady gromadzkiej.

(3) Decyzje, od których w myśl rozporządzenia niniejszego niema odwołania, mogą być zaskarżone jedynie łącznie z protestem wyborczym.

§ 30. (1) O nieważności w całości lub części, z urzędu i na skutek protestu orzeka starosta powiatowy, stosując postanowienia, zawarte w art. 31 ustawy, na terenie zaś województw pomorskiego i poznańskiego — zawarte w art. 97 ustawy.

Art. 31. Zażalenia i protesty wyborcze, wniesione zgodnie z przepisami przeciw wyborom do rady gromadzkiej oraz do organów ustrojowych gminy wiejskiej, rozstrzyga po wysłuchaniu opinji wydziału powiatowego starosta powiatowy, którego decyzje w powyższym zakresie są ostateczne w administracyjnym toku instancji.

(2) W razie unieważnienia wyborów starosta powiatowy w ciągu 14 dni zarządza nowe wybory całkowite, bądź uzupełniające (§ 25).

(3) W razie niewniesienia protestu przeciwko wyborom w przepisanym terminie gminna komisja wyborcza przekazuje wszystkie akta wyborcze wójtowi do przechowania w archiwum. Po uprawomocnieniu się aktu wyborczego władza, mianująca przewodniczących komisyj wyborczych, rozwiązuje je.

Postanowienia końcowe.

§ 31. (1) Koszty wyborów ponosi powiatowy związek samorządowy. Dotychczasowa gmina obowiązana jest dostarczyć komisjom wyborczym lokali wraz z potrzebnem urządzeniem.

(2) Komisje wyborcze mogą korzystać z pomocy funkcjonarjuszów dotychczasowej gminy przy wykonywaniu wszelkich czynności wyborczych.

(3) Podania i świadectwa w sprawach wyborczych są wolne od opłat stemplowych oraz opłat administracyjnych związków samorządowych.

(4) Za podstawę do sporządzenia spisów wyborców dla pierwszych wyborów oraz podziału gromady na okręgi wyborcze służy ewidencja ludności, prowadzona przez dotychczasowe gminy, a na terenie województwa poznańskiego — przez dotychczasowych wójtów.

§ 32. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, pomorskiego, poznańskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego.

Wzór 1.

WNIOSEK O TAJNE GŁOSOWANIE.

Niżej podpisani wyborcy wnoszą o przeprowadzenie tajnego głosowania przy wyborach do rady gromadzkiej.

. . . . . dnia . . . . . 1934 r.

Podpisy wyborców:

Wzór 2.

L I S T A

kandydatów na radnych gromadzkich

w gromadzie . . . . . .

Niżej podpisani wyborcy zgłaszają następujących kandydatów na radnych gromadzkich:

L. b.	Nazwisko i imię	Imię ojca kandydata	Wiek	Miejsce zamieszkania
1				
2				
3				
4				

L I S T A

kandydatów na zastępców radnych gromadzkich

w gromadzie . . . .

Własnoręczne podpisy wyborców zgłaszających powyższą listę kandydatów:

L. b.	Nazwisko i imię	Wiek	Miejsce zamieszkania
1			Pełnomocnik listy
2			
3			Zastępca pełnomocnika

W załączenin . . . . . . sztuk oświadczeń kandydatów.

Wzór 3.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że wyrażam swą zgodę na kandydowanie na radnego gromadzkiego w gromadzie . . . . . . i że posiadam prawo wybieralności.

. . . . . dnia . . . . . 1934 r.

. . . .

(własnoręczny podpis)

Wzór 4.

WZÓR KARTKI DO GŁOSOWANIA.

Na radnych:

1. Chyla Wojciech, syn Jana
2. Chyla Wojciech, syn Macieja
3. Spychalski Jan
4. Kubala Maciej
5. . . . .

Na zastępców:

1. Kula Andrzej
2. Jasny Paweł, syn Ignacego
3. Jasny Michał, syn Jakóba
4. Bajan Tadeusz
5. . . . .

Do wszystkich Zarządów Powiatowych i Kół Stronnictwa Ludowego!

Dzisiejsze nadzwyczajne wydanie „Piasta" kosztuje 20 groszy za pojedynczy numer. Wszystkie Zarządy Powiatowe i Koła S. L. prześlą natychmiast pełną należytość za otrzymaną ilość egzemplarzy nadzwyczajnego wydania załączonym czekiem PKO. najdalej do 6 października br. Otrzymane egzemplarze nadzwyczajnego wydania rozdzielą Zarządy Powiatowe natychmiast po kilka sztuk dla wszystkich Kół S. L. na terenie swojego powiatu, pobierając niezwłocznie przypadającą należytość za daną ilość egzemplarzy „Piasta".

Zarząd Okr. S. L. Kraków

Wydawca: Za Ludowe Tow. Wydawnicze: Stanisław Marcinkowski. Odpowiedzialny redaktor: Stanisław Matysik. Drukarnia Ludowa w Krakowie, Dunajewskiego 5, pod zarządem Stanisława Ziemiańskiego.